

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Center for Grundskole

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukovm.dk
www.stukovm.dk
CVR-nr.: 29634750

2. maj 2019
Sagsnr.:19/06823

Til samtlige kommunalbestyrelser

Undervisningen i interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder

Undervisningsministeriet gjorde med brev af 20. april 2016 samtlige kommunalbestyrelser opmærksomme på de gældende regler om undervisning i interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Baggrunden for brevet var, at Folketingets Ombudsmand havde konstateret, at tre ud af fem undersøgte interne skoler ikke gav undervisning i folkeskolens fulde fagrække. Ombudsmanden konstaterede desuden, at der ofte ikke er dokumentation for afgørelser om fritagelse af enkelte elever for undervisning i et eller flere fag, og at gældende regler om fritagelse for fag bliver heller ikke fulgt.

Undervisningsministeriet bad herefter i efteråret 2016 Rambøll Management Consulting om at undersøge undervisningen i interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Der fremgår følgende af Rambølls rapport fra marts 2018 om undersøgelsen af interne skoler:

- Mange børn og unge, der modtager specialundervisning i en intern skole i et dagbehandlingstilbud eller på et anbringelsessted, modtager ikke undervisning i folkeskolens fulde fagrække.
- En fjerdedel af de interne skoler gennemfører ikke en samlet undervisningstid, der opfylder minimumskravene i folkeskoleloven.
- Mange af de interne skoler følger ikke de gældende regler om fritagelse af elever for undervisning i et eller flere fag.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet gennemfører et tematisk tilsyn med otte interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Tilsynet, som er under afslutning, understøtter konklusionerne i Ram-bølls rapport om, at de interne skoler ikke overholder de gældende regler om fagrækken, undervisningstidens samlede varighed (minimumstimalene) og fritagelse af elever for undervisning i et eller flere fag.

Undervisningsministeriet skal på den baggrund indskærpe, at kommunalbestyrelsen er ansvarlig for, at undervisningen i interne skoler i kommunen gives i overensstemmelse med den gældende lovgivning og gennem et fornødent tilsyn påse, at reglerne overholdes.

Undervisningsministeriet skal særligt gøre opmærksom på følgende:

- Alle elever på interne skoler skal have tilbudt den fulde fagrække og skal som følge heraf også tilmeldes og aflægge alle folkeskolens prøver, medmindre de helt særlige fritagelsesregler i bekendtgørelsen om folkeskolens prøver kan finde anvendelse.

- Fritagelse for fag kan kun ske i forhold til den enkelte elev på betingelse af:
 - at der foreligger en pædagogisk-psykologisk vurdering,
 - at forældre samtykker i, at eleven bliver fritaget for faget,
 - at eleven får anden undervisning i stedet for undervisningen i det pågældende fag.

Hvis undervisningen på den interne skole ikke lever op til kravene i folkeskoleloven, kan undervisningen i dagbehandlingstilbuddet eller på anbringelsesstedet ikke fortsætte. Kommunalbestyrelsen skal i så fald sørge for, at undervisningspligten opfyldes på anden vis.

De gældende regler er uddybet i medfølgende bilag om folkeskolelovgivningens regler og ministeriets vejledning om tilsynspraksis.

Elever på de interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder hører til gruppen af de mest socialt udsatte børn og unge, og undersøgelser viser, at eleverne på de interne skoler har den største risiko for at miste kontakten til uddannelsessystemet i forhold til øvrige børn og unge.

Der vil på den baggrund blive iværksat et udvalgsarbejde, der blandt andet skal se på rammerne for undervisningen i interne skoler på dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder. Udvalget skal have fokus på datagrundlaget, tilsynet og de lovgivningsmæssige rammer på tværs af social- og undervisningsområdet.

For yderligere at understøtte, at elever på de interne skoler får det undervisningstilbud, som de har krav på efter folkeskoleloven, vil Undervisningsministeriet umiddelbart gennemføre en række ændringer af gældende bekendtgørelser på området. Ændringerne vil bl.a. omfatte krav til

godkendelse af fritagelser for fag og indberetning af resultater fra aflagte prøver.

Med venlig hilsen

Liz Nymann Lausten
Kontorchef
Center for Grundskole

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Center for Grundskole

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukovm.dk
www.stukovm.dk
CVR-nr.: 29634750

2. maj 2019
Sagsnr.:19/06823

Bilag: Folkeskolens undervisning i interne skoler

Opsummering af regler

- Elever, som modtager undervisning i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, skal have undervisning i folkeskolens fulde fagrække i overensstemmelse med folkeskolelovens almindelige regler om fag og timetal.
- Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet er beliggende, er forpligtet til at føre tilsyn med, at undervisningen omfatter folkeskolens fulde fagrække og opfylder folkeskolelovens minimumstimetal for undervisningstimer i fagene og krav til undervisningstidens samlede varighed.
- Undervisningstiden for den enkelte elev kan alene nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.
- En elev kan fritages for undervisning i et fag (dog ikke dansk og matematik) med forældrenes samtykke, hvis eleven har usædvanligt store vanskeligheder i faget, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget. Eleven skal i så fald have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.
- Kommunalbestyrelsens tilsyn med undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder omfatter også tilsyn med, at reglerne om fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag og nedsættelse af undervisningstiden på baggrund af en lægeerklæring, overholdes.

Henvisning og organisering

Henvisning af elever til en intern skole i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder

En kommunalbestyrelse kan efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted henvise elever til specialundervisning, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet, jf. folkeskolelovens § 22, stk. 5.

De nærmere regler om specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder er fastsat i bekendtgørelse nr. 702 af 23. juni 2014 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 1, at henvisning til specialpædagogisk bistand i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted forudsætter, at:

- 1) eleven af de sociale myndigheder af sociale grunde er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted, og
- 2) det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted, fx på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder.

Krav om en overenskomst

Henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune.

Krav om mindst 10 elever

En intern skole i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted skal være normeret til mindst 10 elever ved skoleårets begyndelse, før den interne skole kan oprettes, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 1. Ved fastsættelse af normeringen må det forventede gennemsnitlige elevtal for hele skoleåret ikke være under 10, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen kan dog træffe beslutning om, at elever med behov for et lille undervisningsmiljø, herunder elever, der af adfærdsmæssige eller psykosociale grunde ikke kan være sammen med andre elever, kan henvises til specialpædagogisk bistand i det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som eleven af de sociale myndigheder er henvist til eller anbragt i, jf. bekendtgørelsens § 11.

Time- og læseplaner

Time- og læseplanerne for elever, der modtager specialpædagogisk bistand i et dagbehandlingstilbud, skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4. Timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 2, og § 15, stk. 2.

Elever, som modtager deres undervisning i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, skal altså som udgangspunkt modtage undervisning i folkeskolens fulde fagrække og i det antal timer, som er fastsat i folkeskoleloven.

Folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

I bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er der dog visse særlige muligheder for nedsættelse af undervisningstiden eller fritagelse fra fag for den enkelte specialundervisningselev, som også gælder for elever, der modtager specialundervisning i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted.

Mulighed for nedsættelse af undervisningstiden

Undervisningstiden for den enkelte specialundervisningselev kan nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 3.

Fritagelse for fag

Hvis en elev har usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Det er således kun i de tilfælde, hvor en elev har usædvanligt store vanskeligheder i faget, at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, at eleven kan fritages for faget.

Det er desuden en betingelse, at

- der foreligger en pædagogisk-psykologisk vurdering,
- forældre samtykker i, at eleven bliver fritaget for faget, og
- eleven får anden undervisning i stedet for undervisningen i det pågældende fag.

Tilsyn

Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse

Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor anbringelsesstedet er beliggende, er forpligtet til at sørge for, at time- og læseplanerne på anbringelsessteder omfatter folkeskolens fulde fagrække, samt at timeplanerne opfylder de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor anbringelsesstedet er beliggende, er forpligtet til at føre tilsyn med undervisningen, herunder at undervisningen gives i overensstemmelse med de fastsatte time- og læseplaner, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 3. Kommunalbestyrelsens tilsyn med undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder omfatter også, at de gældende regler, herunder reglerne om fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag, overholdes.